

**МОНІТОРИНГ
ЯКОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ
«ЦИФРОВЕ ВРЯДУВАННЯ» В НТУ «ХП»
ЗА ОСІННІЙ СЕМЕСТР 2024-2025 н.р.**

Законом України «Про вищу освіту» передбачається у межах системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності Університету та якості вищої освіти здійснювати моніторинг оцінки якості навчання та періодичний перегляд освітніх програм.

В грудні 2024 року на кафедрі Соціології і публічного управління в НТУ «ХП» шляхом анкетування проводився моніторинг якості організації навчання. Учасниками анкетування були здобувачі-бакалаври, які навчаються за освітньо-професійною програмою «Цифрове врядування». В опитуванні взяли участь 12 здобувачів різних курсів та форм навчання.

Анкета «Оцінювання освітньої програми здобувачами вищої освіти» включала 41 запитання. Анкетування було анонімне.

Оцінки здобувачів відображають їх думки щодо якості навчання в Університеті. Так, відповідаючи на питанням анкети: «Якою мірою Ви ознайомлені з...», всі опитані мали можливість оцінити ступінь своєї ознайомленості з такими показниками як:

- *ОП, за якою ви навчаєтесь;*
- *порядку та критеріїв оцінювання за кожною дисципліною, практикою;*
- *інформацією про кар'єри випускників за Вашою ОП, спеціальністю;*
- *інформацією щодо цілей, змісту, очікуваних результатів навчання;*
- *процедурою оскарження результатів контрольних заходів;*
- *процедурою повторного проходження контрольних заходів;*
- *політикою, стандартами і процедурами дотримання академічної доброчесності;*
- *процедурою вирішення конфліктних ситуацій.*

Узагальнені результати опитування представлені в табл. 1.

Таблиця 1

Рівень інформованості здобувачів щодо процедури навчання за обраною ОП

Типи необхідних знань під час навчання	Рівень інформованості		
	не маю ніякої інформації	маю загальне уявлення	ознайомлений повною мірою
<i>ОП, за якою Ви навчаєтесь?</i>	0 осіб (0%)	4 особи (33%)	8 осіб (66%)
<i>інформацією про кар'єри випускників за Вашою ОП, спеціальністю?</i>	0 осіб (0%)	2 особи (17%)	9 осіб (75%)
<i>робочими програмами кожної дисципліни, практики, курсової роботи, які Ви вивчали?</i>	0 осіб (0%)	4 особи (33%)	8 осіб (66 %)
<i>інформацією щодо цілей, змісту, очікуваних результатів навчання</i>	0 осіб (0%)	4 особи (33%)	8 осіб (66 %)
<i>процедурою оскарження результатів контрольних заходів?</i>	0 осіб (0%)	2 особи (17%)	9 осіб (75%)
<i>процедурою повторного проходження контрольних заходів?</i>	0 осіб (0%)	2 особи (17%)	9 осіб (75%)
<i>політикою, стандартами і процедурами дотримання академічної доброчесності?</i>	0 осіб (0%)	0 осіб (0%)	12 осіб (100 %)
<i>процедурою вирішення конфліктних ситуацій?</i>	0 осіб (0%)	4 особи (33%)	8 осіб (66 %)

Можемо бачити, що всі здобувачі в тому або іншому ступені ознайомлені з основними положеннями освітньо-професійної програми, за якою навчаються, порядком та критеріями оцінювання за кожною дисципліною. Всі здобувачі мають уявлення про цілі, зміст, очікувані результати свого навчання, володіють інформацією про кар'єри випускників за своєю спеціальністю. Здобувачі всіх курсів ознайомлені з політикою,

стандартами і процедурами дотримання академічної доброчесності, процедурою вирішення конфліктних ситуацій, процедурою оскарження результатів контрольних заходів та процедурою повторного проходження контрольних заходів.

Наступне питання пов'язане зі з'ясуванням того, наскільки зрозумілими для здобувачів є наступні показники:

- *цілі ОП та програмні результати навчання;*
- *форми та методи навчання за ОП;*
- *критерії оцінювання навчальних досягнень.*

Узагальнені результати опитування представлені в табл. 2.

Таблиця 2

Рівень обізнаності здобувачів щодо очікуваних результатів, методів навчання та процедур оцінювання за ОП

Характеристики ОП та навчання за нею	Рівень обізнаності			
	повністю зрозумілі	скоріше зрозумілі	скоріше незрозумілі	повністю незрозумілі
<i>цілі ОП та програмні результати навчання?</i>	8 осіб (66 %)	4 особи (33%)	0 осіб (0%)	0 осіб (0%)
<i>форми та методи навчання за ОП?</i>	12 осіб (100 %)	0 осіб (0%)	0 осіб (0%)	0 осіб (0%)
<i>критерії оцінювання навчальних досягнень?</i>	12 осіб (100 %)	0 осіб (0%)	0 осіб (0 %)	0 осіб (0%)

Як бачимо, здобувачі не тільки ознайомлені з основними положеннями ОПП, основними формами, методами навчання й критеріями оцінювання, але вони для більшості здобувачів є зрозумілими та прозорими.

Для з'ясування рівня забезпечення потреб здобувачів наступними послугами:

- *можливістю або процедурами вибору навчальних дисциплін;*

- залученням студентів до реалізації наукових тем кафедр, наукових досліджень викладачів;
- можливостями доступу до міжнародних інформаційних ресурсів та баз даних (з використанням ресурсів бібліотеки НТУ «ХПІ»);
- матеріально-технічного забезпечення навчального процесу;
- безоплатного доступу до інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання,

їм пропонувалося оцінити його за 4-бальною шкалою.

Узагальнені результати опитування представлені в табл. 3.

Таблиця 3

Оцінка здобувачами рівня забезпечення їх потреб під час навчання з боку університету

Потреби студентів	Рівень забезпечення потреби			
	зовсім незабезпечені	переважно не забезпечені	переважно забезпечені	повністю забезпечені
<i>можливості вибору навчальних дисциплін</i>	0 осіб (0%)	1 особа (8 %)	2 особи (17 %)	9 осіб (75%)
<i>залучення студентів до реалізації наукових тем кафедр, наукових досліджень викладачів</i>	0 осіб (0%)	1 особа (8 %)	2 особи (17 %)	9 осіб (75%)
<i>доступ до міжнародних інформаційних ресурсів та баз даних (з використанням ресурсів бібліотеки НТУ «ХПІ»)</i>	0 осіб (0%)	1 особа (8 %)	2 особи (17 %)	9 осіб (75%)
<i>матеріально-технічне забезпечення навчального процесу</i>	0 осіб (0%)	1 особа (8 %)	2 особи (17 %)	9 осіб (75%)
<i>безоплатний доступ до інфраструктури та інформаційних ресурсів,</i>	0 осіб (0%)	0 осіб (0%)	2 особи (17 %)	10 осіб (83%)

<i>потрібних для навчання</i>				
-------------------------------	--	--	--	--

Оцінка рівня забезпечення здобувачів компонентами, що дають можливість отримати сучасну, якісну освіту на високому рівні, досить позитивна. Абсолютна більшість здобувачів на високому рівні оцінили всі показники забезпечення їх потреб під час навчального процесу. Але, необхідно звернути увагу на наступне: одна особа з опитаних відзначила, що переважно не забезпечена можливістю вибору навчальних дисциплін, одна особа відзначила, що переважно не забезпечена до залучення реалізації наукових тем кафедр, одна – переважно не забезпечені доступом до міжнародних інформаційних ресурсів та баз даних (з використанням ресурсів бібліотеки НТУ «ХП»), одна особа переважно не забезпечена матеріально-технічним забезпеченням навчального процесу.

Окремо з'ясовувалося те, на скільки студентів влаштовує наступне:

- *процедура інформування про дисципліни, що пропонуються на вибір;*
- *механізм вибору навчальних дисциплін;*
- *форми та методи викладання на ОП;*
- *кваліфікація та рівень професіоналізму викладачів.*

Узагальнені результати опитування представлені в табл. 4.

Таблиця 4

Рівень задоволеності здобувачів механізмом вибору навчальних дисциплін та роботою викладачів під час їх викладання

Характеристики навчального процесу	Рівень задоволеності				
	повністю не влаштовує	скоріше не влаштовує	у чомусь влаштовує, у чомусь не влаштовує	скоріше влаштовує	повністю влаштовує
<i>процедура інформування</i>	0 осіб	0 осіб	0 осіб	2 особи	10 осіб

<i>про дисципліни, що пропонуються на вибір?</i>	(0%)	(0%)	(0%)	(17 %)	(83%)
<i>механізм вибору навчальних дисциплін?</i>	0 осіб (0%)	0 осіб (0%)	0 осіб (0%)	2 особи (17 %)	10 осіб (83%)
<i>форми та методи викладання на ОП?</i>	0 осіб (0%)	0 осіб (0%)	0 осіб (0%)	4 особи (33 %)	8 осіб (67 %)
<i>кваліфікація та рівень професіоналізму викладачів?</i>	0 осіб (0%)	0 осіб (0%)	0 осіб (0%)	4 особи (33%)	8 осіб (67%)

Більшість всіх опитаних здобувачів (в різному ступені) влаштовує і процедура інформування про дисципліни, що пропонуються на вибір, і механізм вибору навчальних дисциплін з вибіркового переліку, і форми та методи викладання за спеціальністю, і кваліфікація та рівень професіоналізму викладачів.

Важливо забезпечити комфортні, рівноправні та толерантні умови для навчання та перебування здобувачів в нашому Університеті. Вкрай важливо категорично виключити з даного соціального середовища такі негативні явища як будь-яка дискримінація, сексуальні домагання та корупція. Результати опитування здобувачів стосовно оцінки наявності цих явищ в нашому ЗВО можемо бачити в таблиці 5.

Таблиця 5

Оцінка студентами безпечності та толерантності університетського середовища під час навчання за ОП

Негативні явища, які порушують права людини	Наявність цих практик в університеті	
	так	ні
<i>дискримінація</i>	0 осіб (0%)	12 осіб (100%)
<i>сексуальні домагання</i>	0 осіб (0%)	12 осіб (100%)
<i>корупція</i>	0 осіб (0%)	12 осіб (100%)

Необхідно відмітити, що жоден здобувач не відзначив наявності дискримінаційного факту, факту будь-яких сексуальних домагань та корупції.

Наступне питання пов'язано зі з'ясуванням того, наскільки здобувачі згодні з наступними твердженнями, які окреслюють студентоцентрований підхід у навчанні:

- *викладачі дотримуються принципів академічної свободи та враховують інтереси студентів при викладанні дисциплін;*
- *освітнє середовище задовольняє мої потреби та інтереси;*
- *екзаменатори є об'єктивними та неупередженими;*
- *до освітнього процесу залучені роботодавці, професіонали-практики.*

Узагальнені результати опитування представлені в табл. 6.

Таблиця 6

Оцінка здобувачами процесу навчання за ОП через призму студентоцентрованого підходу

Характеристики студентоцентрованого навчання	Рівень згоди студентів				
	повністю не згодний	скоріше не згодний	у чомусь так, у чомусь ні	скоріше згодний	повністю згодний
<i>викладачі дотримуються принципів академічної свободи та враховують інтереси студентів при викладанні дисциплін</i>	0 осіб (0%)	0 осіб (0%)	2 особи (17 %)	4 особи (33 %)	6 осіб (50 %)
<i>освітнє середовище задовольняє мої потреби та інтереси</i>	0 осіб (0%)	0 осіб (0%)	2 особи (17 %)	2 особи (17 %)	8 осіб (67 %)
<i>екзаменатори є об'єктивними та неупередженими</i>	0 осіб (0%)	0 осіб (0%)	2 особи (17 %)	2 особи (17 %)	8 осіб (67 %)
<i>до освітнього процесу залучені роботодавці,</i>	0 осіб (0%)	0 осіб (0%)	2 особи (17 %)	2 особи	8 осіб (67 %)

<i>професіонали-практики</i>				(17%)	
------------------------------	--	--	--	-------	--

Більшість здобувачів в тому або іншому ступені погоджуються з тим, що викладачі дотримуються принципів академічної свободи та враховують інтереси здобувачів при викладанні дисциплін. Але необхідно звернути увагу на те, що двоє з опитаних не впевнені в цьому.

Два здобувача відзначили, що не впевнені, що освітнє середовище повністю або в значній мірі задовольняє їх потреби та інтереси.

Більшість опитаних підтверджують з різним ступенем впевненості факт того, що під час сесії екзаменатори є абсолютно об'єктивними та неупередженими. Здобувачі висловили впевненість, що до освітнього процесу залучені роботодавці, професіонали-практики.

Окремо оцінювався рівень забезпеченості різних видів підтримки студентів з боку університету під час навчання. Узагальнені результати опитування з цього питання представлені в табл. 7.

Таблиця 7

Думка здобувачів щодо рівня забезпечення необхідної їм підтримки з боку університету під час навчання

Види підтримки студентів з боку університету під час навчання	Ступінь забезпечення підтримки				
	зовсім не забезпечено	переважно не забезпечено	у чомусь забезпечено, у чомусь ні	переважно забезпечено	повністю забезпечено
<i>освітня підтримка</i>	0 осіб (0%)	0 осіб (0%)	2 особи (17 %)	3 особи (25 %)	7 осіб (58%)
<i>організаційна підтримка</i>	0 осіб (0%)	0 осіб (0%)	1 особа (8 %)	2 особи (17%)	9 осіб (75 %)
<i>інформаційна підтримка</i>	0 осіб (0%)	0 осіб (0%)	1 особа (8 %)	2 особи (17%)	9 осіб (75 %)
<i>консультативна підтримка</i>	0 осіб (0%)	0 осіб (0%)	1 особа (8%)	2 особи (17%)	9 осіб (75 %)

<i>соціальна підтримка</i>	0 осіб (0%)	0 осіб (0%)	1 особа (8 %)	2 особи (17%)	9 осіб (75 %)
----------------------------	----------------	----------------	------------------	------------------	------------------

Переважає більшість опитаних здобувачів відзначили високий рівень всіх видів підтримки з боку університету, які вони отримують в процесі навчання. Але необхідно відзначити, що один здобувач не в повній мірі задоволений консультативною, організаційною, інформаційною освітньою і соціальною підтримками

В сучасних умовах існують різноманітні форми та засоби оперативного донесення інформації між всіма учасниками навчального процесу. В наступних питаннях з'ясовано ті інформаційні канали, що найчастіше використовувалися протягом минулого року та ті канали, які є найзручнішими для здобувачів. Опитувані мали можливість вибрати необмежену кількість варіантів відповідей. Узагальнені результати опитування з цих питань представлені в табл. 8 та 9.

Таблиця 8

Канали отримання актуальної інформації стосовно організації освітнього процесу

Канал отримання інформації	Кількість осіб, що звертаються до нього
<i>з сайту університету</i>	7 осіб (58%)
<i>з сайту інституту</i>	5 осіб (41%)
<i>з сайту кафедри</i>	6 осіб (50 %)
<i>від куратора групи на кураторській годині</i>	8 осіб (67 %)
<i>через повідомлення від куратора групи (смс, месенджери, електронна пошта)</i>	11 осіб (91%)
<i>від співробітників дирекції</i>	3 особи (25%)
<i>з соціальних мереж</i>	5 осіб (41 %)
<i>від старости групи</i>	8 осіб (67 %)

<i>від студентів університету</i>	3 особи (25%)
-----------------------------------	---------------

Здобувачі відзначили, що через всі зазначені канали комунікації студенти отримують всю необхідну актуальну інформацію. Найпоширенішими такими каналами є: повідомлення від куратора групи (смс, месенджери, електронна пошта) – його відзначили більшість опитаних (91%); від старости групи – цей канал відзначили 67 % опитаних та від куратора групи на кураторській годині (67%).

Таблиця 9

Канали, які є зручними здобувачам для отримання актуальної інформації стосовно організації освітнього процесу

<i>Зручний канал отримання інформації</i>	<i>Кількість осіб, що його обирають</i>
<i>сайт університету</i>	1 особа (8%)
<i>сайт інституту</i>	3 особи (25%)
<i>сайт кафедри</i>	3 особи (25%)
<i>повідомлення від куратора групи через смс, месенджери, електронну пошту</i>	12 осіб (100 %)
<i>від інших викладачів</i>	4 особи (33 %)
<i>співробітники дирекції</i>	3 особи (25%)
<i>соціальні мережі</i>	5 осіб (41 %)
<i>староста групи</i>	9 осіб (75%)
<i>студенти університету</i>	1 особа (8 %)

Здобувачі відзначили, що найзручнішими каналами отримання оперативної інформації для них є повідомлення від куратора групи через смс, месенджери, електронну пошту (відзначили 100 %) та староста групи (відзначили 75%). Досить популярним каналом є також соціальні мережі – його відзначили 41 % респондентів. Таким чином, зазначимо, що студенти

оперативно та в зручному для них форматі отримують всю необхідну інформацію.

Запорукою успішного навчання є, в тому числі, своєчасне інформування студентів щодо:

– *форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень;*

– *цілей, змісту, очікуваних результатів навчання.*

Згідно твердженням всіх опитаних, вони своєчасно, на початку семестру, інформуються щодо форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень та цілей, змісту, очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання за кожною дисципліною, практикою.

Здобувачам було запропоновано внести пропозиції щодо компонентів, які, з їх точки зору потребують змін в освітній програмі «Цифрове врядування». Здобувачі висловили побажання надавати більше практичних знань, які пов'язані з аналітичною, управлінською діяльністю. В темах деяких дисциплін розглядати питання які пов'язані з принципами і методами управління в організаціях під час російсько-української війни».

І останні питання були безпосередньо пов'язані з проблемою корупції. Розподіл відповідей на питання «Чи стикалися Ви під час останньої сесії з фактами вимагання винагороди з боку викладачів, співробітників кафедри або дирекції за отримання певної оцінки?» представлений в табл. 10.

Таблиця 10

Розподіл відповідей здобувачів на питання: «Чи стикалися Ви під час останньої сесії з фактами вимагання винагороди з боку викладачів, співробітників кафедри або дирекції за отримання певної оцінки?»

	Так, стикався	Ні, не стикався
<i>Частота випадків вимагання винагороди з боку викладачів, співробітників кафедри або дирекції за отримання певної оцінки</i>	0 осіб (0%)	12 осіб (100%)

Всі здобувачі зазначили, що в навчальному процесі жодного разу не стикалися з вимагання винагороди з боку викладачів, співробітників кафедри або деканату за отримання певної оцінки.

Підводячи підсумки, можемо зробити загальний висновок – матеріальне, інформаційне, правове забезпечення освітньої діяльності за програмою «Цифрове врядування», яке надається НТУ «ХП», є на достатньо високому рівні та задовольняє більшість опитаних здобувачів бакалаврського рівня вищої освіти.